Nem annyira a hangszer hiányzott, mint inkább a megélés lehetősége. Munkahelyet kellett teremteni. Majdnem a semmiből. Se anyag, se műhely, se semmi. De az értő szakembergárda őszinte élni akarása létrehozta a nem alibi vállalkozást.

Sebők Miklós
fundátor

Apám 1950-ben

Édesapám Hódmezővásárhelyen született 1900. január 1-jén.

Asztalos szakmát kezdett tanulni, de nem szerette. Összecimborásodott egy faszobrászsegéddel, attól sokat tanult. Megszerette a szakmát, mert az sokban rokonozott a hegedűkészítéssel is. Bizonyos tekintetben szobrászi munka a hangszerkészítés.

Braun Jánosnál tanult Szegeden. Itt a réz- és fafúvós hangszerek javításával foglalkoztak, de cimbalmot, hegedűt is javítottak, s zongorahangolással is rendszeresen foglalkoztak.

Amikor fölszabadult a szakmában, Szegeden nem tudott önállósodni. Itt műhelyelt Braun János, Braun Mihály, Steiner Tibor s még mások.

Orosházán nem volt hangszerész. 1923-ban ott nyitott javítóműhelyt, amelyben eladással is foglalkozott. Mégis csak nehezen lehetett megélni. Hetven évvel ezelőtt Orosháza „a legnagyobb magyar falu" volt Darvas József író szerint. Cigányzenekara lehetett jó néhány, és a környéknek is annyi. Mégis szűkös volt a kereset.

Apám elment Pestre, megkereste a legnagyobb hangszerkereskedőket, ismert jó nevű cégeket: Mogyorósi, Rosenwasser, Stowasser, Sternberg, Reményi üzleteit, megtudni tőlük, hogy mire lenne szükségük, mi a hiánycikk náluk. Persze tudta, hogy ezeknek mindnek van javítóműhelye. Sőt, Reményi Mihály és fia, László új, híres, értékes hangszereket is készíttettek. Hegedűt, brácsát, csellót, gordonkát, bőgőt. A fölsorolt pesti kereskedőknek a hegedűláb, a húrokat tartó stég volt a drága hiánycikk. Ezt

Korabeli hangszerreklámok

a kelléket apám feleannyiért előállította, mint amennyiért exportálni lehetett, akár Mittenwaldból, akár Schönwaldból rendelték.

A lábkészítés minden mozzanatát gépekkel végezték. Parányi kis masinák kellettek hozzá. Körfűrész, maró, fúró, csiszoló. A húrtartónak is tized-

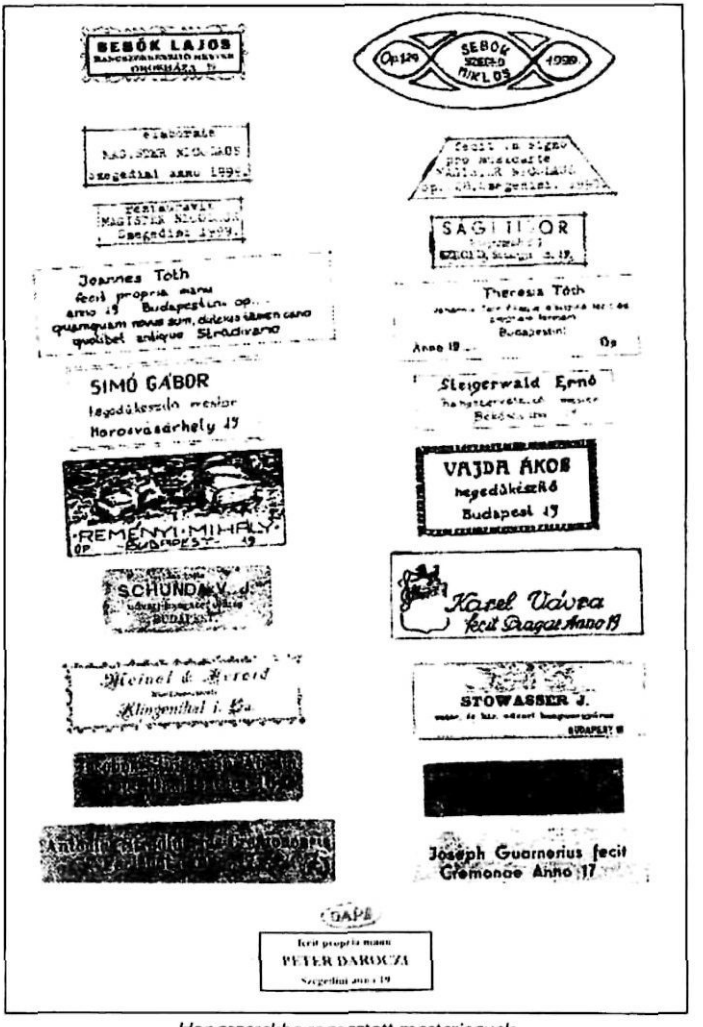
Orosházi üzletünk bejárata

milliméternyi pontosságúnak kellett lennie. Óriási szerepe van a hangszer tehetségének kiteljesítésében. (A húrtartó nem azonos a húrlábbal! A húrtartó az az alkatrésze a hegedűnek, amelynek a felső, szélesebb részébe csatlakoztatják a négy húr alsó részét (végét), a húrtartó alsó, keskenyebb részében egy bélből vagy műanyagból készült kengyel van, ami az alsó gombhoz csatlakozik.) Olasz és francia fazonú húrlábakat készítettek. A húrlábakat ezres, tízezres nagyságban szállította apám orosházi műhelye a megnevezett pesti kereskedőknek. A hozzá való faanyagot, a jávort itthon be lehetett szerezni. Húrlábnak az volt a legjobb. Azok közül is a hegyekben nőtt jávorok voltak a legalkalmasabbak, legkeményebbek. Mert ott a gyönge talajon lassan növekedett a fa. Belsejében az őszi és tavaszi pászta köze csak tizedmilliméterekben fejezhető ki, olyan sűrű az évgyűrűk egymásmellettisége. A 45 milliméter magas láb 3-4 tized milliméterrel osztva, 150 évig tartó növekedésről tanúskodik. A tetőnek való anyag megteremtéséhez 200 esztendőre van szüksége az erdőnek.

Szegeden sokan építenek hegedűt. Abban a hitben talán, hogy ebből meg lehet gazdagodni. Van olyan tanítványunk, aki Cremonában képzi magát tovább. Saját készítésű hegedűit ott el tudja adni. Abból él, tartja el magát. Magyarországon új hegedűt nem lehet eladni. Nálunk az a hiedelem tartja magát, hogy a 200 éves korú hangszer a hegedű.

A hangszerkészítésbe beleszülettem. 14-15 éves koromban már dolgoztam apám műhelyének gépein. A háborús években, érdekes módon, föllendült a hangszergyártás. Hetente egy láda hegedűt küldtünk megrendelésre a pesti cégeknek.

Ez 12 db hegedűt jelentett. Volt olyan cég, amelyik nagy tucatot, grosst rendelt, ami 12x12 db-ot, összesen tehát 144 db-ot foglalt magába. A 144 darab különböző méretű volt (1/4-estől a 4/4-esig). Ez a mennyiség folyamatosan készült, és természetesen hoszszabb idő alatt. A megrendelők egyenesen megkövetelték, hogy Stradivari-cégjelet ragasszunk a hangszerszámokba: Antonius Stradiuarius Cremonensis Faciebat anno 17... Ami annyit jelentett a mi értelmezésünk szerint, hogy arra a modellre készült. De többféleképp lehetett ezt értelmezni. Stradivari is rengeteg hangszert készített. Akinek nem volt pénze, hogy a legjobb mester legkiválóbb hangszerén játsszon, az szerényebbel is be kellett, hogy érje. Az ő műhelyéből is került ki olyan munka, amelyik olcsóbb, gyöngébb minőségű matériákból készült, a kivitele is egyszerűbb. Az ár határozta meg a minőséget, a minőség határozta meg az árat. De Stradivari műhelyének firmája benne. Nem épp jogtalanul.

Hangszerekbe ragasztott mesterjegyek

Apám kimondottan egyéni megrendelésre készített komoly minőségű hegedűt. Azokba az volt beleragasztva: Sebők Lajos. Anno 19... Opus X.

Gordonkát nem készítettek a műhelyben. A háborús években és azt követően divatba jöttek a pengetős hangszerek, mint például a gitár és a mandolin. Ezekből többféle minőségben gyártottak, a Gibbson gitártól kezdve a féldomború hátú, intarziás mandolinig.

Ha Stowasser rendelt egy tucat hegedűt, ebben osztályozott hangszerek voltak. 1., 2., 3. osztályúak, amik minőségi és nagyságrendi különbséget jelentettek. Egy Orosházán szolgáló katonakarmester rendelt apámnál egy mesterhegedűt. A szemem láttára csinálta. Ahhoz nekem, de senkinek hozzányúlni nem lehetett. Az már opuszos hangszernek számított. Az az is volt.

Új hegedűvonó-készítéssel nem foglalkoztunk, már csak azért sem, mert ez is egy külön szakma a hangszerkészítésen belül. Elég volt a vonós és pengetős hangszerek készítése is a kis létszámú üzemnek.

Másrészt pedig az igazi mestervonóhoz csak importból beszerezhető pernambuco, magyarul rózsafa, vagy Brasilholz, vagyis berzsenyfa szükséges. Üzleti szempontból ez nem volt kifizetődő, hiszen a márkás importáruval nem lehetett konkurálni.

Ezek javítása vagy szőrözése már belefért a profilba. Jó minőségű fehér szőrt szintén csak importból lehetett beszerezni, tekintettel arra, hogy a hazai méntelepek nem ezek termelésével foglalkoztak. (Ritka, mint a fehér holló.)

A hangszerkészítés című tanulmányomban azt állítom, hogy a hegedűkészítésnek különösebb titka nincs. Tudás, gyakorlat, rutin, szorgalom teremti a mesterhegedűt. Apám 23 éves koráig dolgozott Braunnál. Egy gerenda beépítése neki egyórás munkájába tellett. Egy kisebb gyakorlattal rendelkező azon a munkán eldolgozott egész nap. Persze a rutin is emlékké halványodhat a körülmények változásával. Mivel határa van mindennek. A magasugró is tudja, hogy képessége szerint mi az a maximum, amit át tud ugrani virágkorának csúcsán. A kor halad, új eredmények születnek, vagy a lécet emelik, amihez nincs már meg a régi erő, rugalmasság; ekkor a sportoló leveri a lécet. Ezt nem szabad megvárni. A csúcson kell abbahagyni. 70 éves koromra építettem egy remek hegedűt. Annál jobbat én már nem tudnék csinálni. Rosszabbat meg minek?

Két egyforma hegedű nincsen. Ha egy mester egyidejűleg csinálja őket, akkor se lesznek egyformák. Ilyenkor mondják: egyik jobb, mint a másik.

A sebész nyolcvanéves korában elméletileg többet tudhat, mint ötvenéves korában. De ha remeg kezében a sebészkés, akkor tegye le!

Az orosházi gimnáziumban végeztem, utána két évig apám műhelyében inaskodtam. 1949-ben kaptam meg a szakmunkás-bizonyítványt. Mestervizsgát húsz év múlva tettem, addig nem volt rá szükségem.

A 4 évvel idősebb bátyám is hangszerészként dolgozott. A háború után azt gondoltuk hárman, hangszerészek, hogy családi alapon létrehozunk egy remek, jól fölszerelt, mindentudó hangszerüzemet, amely a majdani három családnak a megélhetését biztosítja.

A bátyám zongorázni, harmonikázni tudott annyira, hogy zenekarával a mindenkori tánciskolában muzsikált. A műhelyünk a többi között orgonahangolással is foglalkozott. A bátyám meg én csináltuk. A bátyám a manuálnál fülelt, én a szekrényben igazítottam a sípok hangját. Leginkább az elhangolódásból, elpiszkolódásból adódó hibákat kellett korrigálnunk Orosháza meg a környék némely templomában.

Már nagy fölszerszámozási, fejlesztési terveinket, álmainkat dajkálgattuk, amikor bejött az államosítás. Az összes hangszerkereskedőt érintette ez a törvény. Mi kicsik voltunk, minket nem érintett az államosítás, de a piacainkat elvesztettük. Nem volt kenyerünk.

Akkor alakult Pesten a Hangszerkészítők Szövetkezete. Nem kívánkozott oda egyőnk se. Csináljunk itthon szövetkezetet? Orosháza kicsi hozzá. Bejöttem Szegedre. A tanács ipari osztályát Széller Ferenc vezette. 1952-ben szinte naponta tárgyaltam vele, hogy miképp lehetne létrehozni egy valamirevaló, életképes hangszerkészítő céget. Munkahelyteremtésnek is jó lenne. Mi, Sebőkök fölajánlottuk a gépeinket, ami kevésnek bizonyult az induláshoz. Kisütöttük, hogy az államosított Kiss- és Stein-féle asztalosüzemben létrehozzuk a vállalkozást. Ez annyira megvalósult, hogy 1953. február 1-jével ténylegesen megindultunk.

Majdnem egy évig tartott, amíg kilincseltünk, ajánlkoztunk, kérvényeztünk, tipródtunk. Verbuváltuk a női munkaerőket. Az asztalos szakmunkást kár lett volna, nem is lehetett sámlira ültetni, hogy évről évre csiszoljon. Nő munkatársaink is majdnem belegebedtek. Ujjaikról lecsiszolódott a bőr, az ujjvédő gumi. Steinéknek remek gépeik voltak, öregek, 50 évesek, de induló erőnek kiválóak. Ott maradtak velünk az egykori cégtulajdonosok, *Kiss András és Stein Vilmos, olyan művezetőféle sarzsiban.* De már nem ajtót, ablakot csináltak, hanem a hangszerhez szükséges rönköket szeletelték, szárították, készítették elő. Amikor fölnégyelték a rönköket, én mondtam meg, hogy melyikből mi legyen. Bőgő, cselló, brácsa, hegedű. Nyugdíjaskorukig velünk voltak. A vagyonvesztés anyagi, lelki válságán túl a hajuk szála sem görbült. Velünk maradtak az idősebb asztaloslegények és a segédmunkások egy része. Biz', eleinte sok mindennel foglalkoztunk, hogy kenyeret adjunk a velünk maradottaknak. Például: falemezgyári hulladékból gyümölcsöskosarat fontunk. De keletje

volt a citerának, a gitár többféle változatának. Éppen női melltartót nem csináltunk a műhelyekben, de nagyon ránk fért a profiltisztítás. Amellett a munkahelyet is át kellett alakítanunk. Külön csigafaragó-műhelyt, hegedű-, bőgőműhelyeket, csiszoló-, festőtermeket alakítottunk ki. A festéshez elszívó berendezéseket teremtettünk. Készen nem lehetett olyanokat venni. Abszolút pormentes műhelyek kellettek oda. A bátyám nagyon tudott célgépeket tervezni, s a kivitelezéshez nagyon jó szerszámlakatosaink voltak. Majdnem mindent meg tudtunk csinálni.

Apánk korai haláláig velünk dolgozott. 1953. december 30-án halt meg. Dicsekvés nélkül mondhatom, a Sebőkök voltak a vállalkozás éceszgéberei. Az első években 100-an dolgoztunk a Hétvezér utcai műhelyben. Rajtunk kívül hangszerész szakember nem volt. Akartuk, hogy legyünk számosabban. Becsaltuk Steiner Tibit. Kiváló hangszerész volt. Sokoldalú. A normát nem tudta teljesíteni. Visszavette régi iparengedélyét. Maszekul úgy-ahogy megélt. A felesége az üzletben, ő az üzlet mögötti műhelyben a fiával.

Szakmai pályám fél évszázada alatt 126-ig számolható mesterhegedűnek minősülő hangszert készítettem. Mindnek van jó, művész gazdája, mind megrendelésre készült, mindnek tudom tartózkodási helyét, sorsát, sikerét. Van olyan hegedűművészem, aki két egyidejűleg készült hegedűvel játszik. Ikrei vannak. Csak ő ismeri ki, melyik melyik. Csak ő tudja, hogy milyen muzsikához melyiket használja.

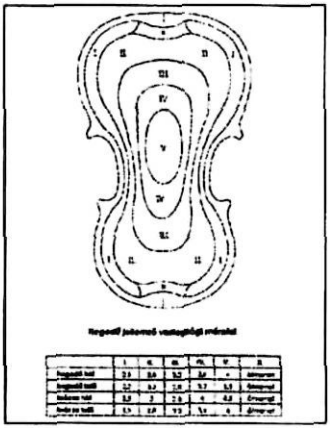
Hangszereim értékét, tekintettel vidéki és nyugdíjas létemre, kb. 50-60%-ára becsülik a Budapesten jelenleg is tevékenykedő mesterek által készített mestermunkáknak.

MESTERLEVÉL
Sebők Miklós
kanosterkészítő
MESTERNEK

Mester hegedűvel, mesterlevelével

Műszaki rajz a Hegedűkészítés ABC-je című Sebők-munkából

Mint hegedűkészítőt természetes, hogy mindig és mindennél mélyebben érdekelt a hangszer históriája. A hegedűt nem úgy találták föl, mint a dinamitot, a centrifugálszabályzót. Hanem évszázadok alatt alakult a kívánalmaknak megfelelő hangzásban, formában. A ma ismert, használt modelleket a 16-17. század mesterei alakították ki. A saját ízlésük, tudásuk, lehetőségük, a művészi kívánalmaknak megfelelően.

A cremonai Nicola Amati (Nicolaus Amatus, 1596–1684) szép, kecses formájú, a szokásosnál kisebb méretű hegedűket készített. Nem véletlen, napjainkban ezeket a hegedűket mint női hangszereket emlegetik. Hangjuknak szép a tónusa, a hangerejük azonban, éppen méretbeli mivoltuknál fogva, gyöngébb a kívánatosnál.

Kortársa volt Jakab Steinnek (Jacobus Steiner), aki Cremonában sajátította el szakmai ismereteit. Az ő modellje nagyobb, testesebb Amati hangszereinél, domborulata teljesen egyéni vonásokat mutat. Ezt a modellt máig is „csöcsösnek" becézik. Hangereje túlszárnyalja Amátit, éppen emiatt tónusa kissé kemény.

Antonio Stradivari (Stradiuari, 1644–1733) volt, aki mindkét modellt túlszárnyaló tulajdonságokkal rendelkező hegedűket készített. Műhelyéből, ahol sokan dolgoztak, ezernél is több hegedű került ki a zene világába. E hangszerek tónus és hangerő tekintetében minden igényt kielégítettek. Ma a kortárs hangszerépítők leggyakrabban az ő modellje alapján készítik az új hangszereket.

A harmadik cremonai halhatatlan Giuseppe Guarneri del Gesú (1696–1744). Rövid élete alatt újabb, az elődöktől különböző modellel

gazdagította a hegedűk változatosságát. Hangszereinek középrésze nyújtottabb, az F-nyílás hosszabb, a domborzat erősebb. Hatalmas erővel csillogó hangot ad.

A nagy mestereken kívül sokan foglalkoztak hegedűkészítéssel. A szakma apáról fiúra szállt. Miközben többen viselték ugyanazt a nevet is. Minden mesternek jellegzetes stílusa volt, ami nem csupán a külső megjelenésben, de a teljesítőképességben, a hangzás minőségében is megmutatkozott. Az utóbbi a hangszer belső méretezésének a függvénye volt.

A teremtés mozzanatai

Ezen a ponton elérkeztünk a titok egyik komponenséhez. A szakirodalom támpontot ad ahhoz, hogy megismerjük egy vagy más modell belső méreteit, amelyek az adott mester szerint a legmegfelelőbb arányokban alakultak. Kérdés azonban, hogy az eltelt 300 év meghagyta-e az eredeti méretezéseket. Biztos vagyok abban, hogy ennyi idő alatt óhatatlanul többen is hozzányúltak, és minden egyes mester a maga elképzelése szerint alakított, változtatott rajtuk. Így a méretezésre vonatkozó jeleket csak iránymutatónak tudom elfogadni, amíg magam is megpróbálom az optimális szerkezetet kialakítani. Valószínűnek tartom, hogy az 50 esztendővel ezelőtt készített saját hegedűmet ma már átalakítanám a legújabb szisztémám szerint.

A hangszer hangját jelentősen befolyásolja a faanyag minősége. Alapvető feltétel, hogy hangszert csak kiváló minőségű anyagból szabad készíteni. De milyen is hát az a kiváló minőségű anyag?

A hegedű hátlapja, oldala, nyaka habos jávorfából készül. Ennek a magyar neve: közönséges juhar. A habosság a keresztirányú hullámosság következménye. A fa különleges sajátossága, hogy a tő fölötti részen a legintenzívebb a habosság. Minél erősebb a hullámosság, és minél keskenyebbek a csíkok, annál szebb az anyag, ami természetesen értéknövelő tényező. A fedőlap lucfenyőből készül, aminek minősége meghatározó a hangszer hangjának a kialakításában. Csak sűrű szálú, egyenletes pásztatávolságú anyag biztosíthatja a kiváló eredményt.

Belső méretezése is az anyag minőségének a függvénye. Ez már egy újabb titok nyitjának lehetősége. Aki hegedűket készít, ismernie kell ezeket az összefüggéseket. Aki ezeket ismeri, az már tudja, hogy a kész tetőt egy bizonyos alaphangra kell behangolni (alaphanghoz igazítani). Itt jelentős szerepe van az egyéni ízlésnek, ki milyen tónust tart kívánatosnak. Alapvető követelmény a puha, lágy tónus, de nem szabad, hogy a g-húr lefulladjon. A felső regisztereknek ugyanakkor nyíltan, fényesen kell csengeniük. Mindez nem irreális követelmény, hiszen Guarneri hegedűje ezeket már tudta.

A natúr fából készült hangszert lakkozni kell. Megóvni a külső, káros hatásoktól. Nem utolsósorban esztétikai szempontból is. A kész hegedűlakkok között válogathatnak a mesterek, akkora a kínálat. Rajtuk áll, hogy ki melyiket alkalmazza. Ismert receptek alapján ugyanakkor olyat készíthet magának, amelyet a legjobbnak tart. Ez ismét a titok nyitja lehet. Nem is nagyon hozzák nyilvánosságra a mesterek a keveréket. Az antik hegedű felületkezelése általában olajlakkal történt. Sok-sok év alatt az eredeti lakk megkopott, amit pótolni kellett. Nem tudni, az eredetiből mennyi maradt a hangszeren. Ezért teljesen újralakkozták legtöbbjét. Egy magyar származású, Amerikában élő kutató a Stradivari-hegedű lakkját tanulmányoz-

ta. A Stradivari-titkot óhajtotta felfedezni. Munkájának nem volt gyakorlati jelentősége. Az olajlakk meg a szeszlakk azonos alapanyagból készülnek. Ezek növényi eredetű balzsamok, gyanták. Miután minden mesternek megvan a maga receptje, amire esküszik, a szakértők ennek alapján is megmondják, egy adott hegedű melyik mesternek a keze munkája, akinek márkajegye vagy benne van a korpuszban, vagy nem.

Ahhoz, hogy megtudjuk, mire képes a hangszerszám, föl kell húrozni. Kérdés, melyikre milyen húrt kell, szabad, illik, szükséges tenni. Sokféle minőségű, tudású húr van forgalomban. A felhúrozás révén értékes információkra tehetünk szert a hangszer teljesítőképessége felől. A kapott eredményből következtetni lehet a módosítások szükségességére. Hogy lágyabb vagy keményebb húrt igényel-e a hangszer. A húrbéli választék akkora, hogy az nehezíti meg a döntést.

Mindezek után a beállított lelket fölül lehet vizsgálni. A léleknek megvan az általánosan elfogadott, kijelölt helye. Amely a közismert szerepéből is következik. (A húrnyomás terhének átvitele, rezonancia átvitele.) De nem biztos, hogy az a pozíció a legoptimálisabb helye a léleknek, ahová először állítottuk. A tónus minősége az alsó és felső hangszínek közötti kiegyenlítettség változtatását igényli. Ehhez ismerni kell, hogy milyen irányú módosítás milyen változást von maga után. Ez is egyike lehet a keresett titoknak. Amit sokan a lélek tologatásával akarnak megismerni. E műveletnél a dilettánsok már sok hegedűt tönkretettek. A szakembernek pontosan ismernie kell azt a törvényszerűséget, hogy a lélek milyen irányú elmozdítása szükséges a kívánt változás elérésére. Minden hangszernek van egy maximális teljesítőképessége. Amit már külső behatásokkal nem lehet fokozni. Még a lélek sem képes csodákra.

Reményi-féle hangfokozó gerenda néven ismerjük azt a gerendatípust, amit a készítő mester önmagáról nevezett el. Kiféradt, öreg hegedűkbe kerültek ezek az előzőleg használtaknál nagyobb gerendák. El kell ismerni, minden reklámot félretéve, ezek valóban fokozzák a hegedű teljesítőképességét. Minden valószínűséggel a több száz évvel ezelőtt készített hegedűkben sem az eredeti gerenda található.

Jogos lehet a kérdés, hogy létezik-e olyan antik mesterhegedű, amely szűzen őrzi készítőjének keze nyomát. A magam részéről elképzelhetetlennek tartom, s így nem is hiszek a Stradivari-titok megfejthetőségében. Ha valóban titkai lettek volna, azt a gyerekeinek föltárta volna. De a saját gyerekeinek a hegedűi még versenyképesek sem voltak apjukéival.

Titok tehát nincs, csak szakszerű munka létezik. A hegedűkészítés szakma, amit meg lehet tanulni, és ma is lehet olyan jó hegedűket készíteni, mint 300 évvel ezelőtt. Ennek föltétele a szakértelem és a kitartó, becsületes munka.

Él és virágzik az antik hangszerek mítosza, aminek már sokan megfizették az árát. Hiszen a hangszerhamisítás is hosszú múltra tekint vissza, és él ma is !

Nincs két egyforma hegedű! Ám a jó hegedűt érdemes megbecsülni. Titok nincs, kár a kutatásával foglalkozni.

Mi a hegedűk sorsa? A hegedű nem hal meg, csak tönkreteszik. A tönkretétel gyakori, hiszen a laikusok igen sok hangszert rontottak már el avval, hogy olcsóbban végeztek el rajta munkát, mint esetleg egy hozzáértő mester. Elvékonyítják az anyagot (kikaparják), vagy a lélekkel kilyukasztják.

Minden toldásnak hangzás az ára
A hegedűk lelke

A Szegedi Hangszergyár soha nem viselte a Sebők nevet, de Sebők Lajos nélkül talán soha nem lett volna hangszergyára Szegednek. Alig fél évre rá, hogy az orosházi híres mester fölajánlotta városunknak tudását és szerszámait, és kitették a Kiss és Stein Hét vezér utcai épület-asztalos-műhelyre az új táblát, szívroham következtében meg is halt. Pedig valójában önként menekült bele ebbe a vállalkozásba: mindig üzemi méretekben gondolkodott. Fia, Miklós szájából hallottuk, azt se lehet mondani, hogy az első igazgatónak kinevezett hentes és mészáros hozta volna rá a szívbajt, és azt se, hogy kezdetben gyümölcsöskosarakat is fontak benne, sőt, dekorációs műhelyként sok fölvonulást kiszolgált; de tény, hogy édesapja búcsú nélkül ment el...

Délmagyarország. 1996. febr. 29.

Magister Nicolaus és a habosjávor
Hét évtized hegedűi

Hetvenedik születésnapján készített hegedűje a százhuszonhatodik a sorban. Sebők Miklós öt évtized alatt készített ennyi hangszert, a változó elvárásoknak megfelelően hol a normát százharminc százalékra teljesítve, hol minden egyes apró részletet mesterien kidolgozva. A művészbarátai által csak Magister Nicolausként emlegetett hangszerkészítőt tisztelői a napokban köszöntötték a hetvenedik születésnapja alkalmából...

...Sebők Miklós a titkot szívesen megosztja mindenkivel, hiszen még könyvet is írt a hegedűkészítés rejtelmeiről. S ha annyian készítenének hegedűket, ahány példányban megjelent a mű, nem úgy beszélnénk a hangszerkészítőkről, mint egy kihalófélben lévő szakma utolsó képviselőiről. De ma már nem Stradivari vagy Amati korát éljük. És sajnos, Magister Nicolausét sem.

Délmagyarország. 1998.

Zavartalan műhelyhangulat

